

Nieuwe bestrijdingsrichtlijn aardappelmoeheid

- Ervaringen
- Effecten
- Knelpunten en oplossingen

Mario van Sabben, Frans Janssen: Toezichtontwikkeling,
team Fytosanitair

Loes den Nijs: Nationaal Referentie Centrum (NRC), team
Plagen

Divisie Landbouw & natuur

NVWA, Min. EZ

Landelijke aaltjesdag 2013

Vooruitblik nieuwe AM richtlijn in **2005**

- **Impact:**
 - › Hogere bemonsteringsintensiteit
 - › Ruimere afbakening besmet terrein
 - › Langere duur van besmetverklaring
- Verlies areaal tot 15% voorspeld
- Waar staan we in 2013?
 - › Officiële vondsten
 - › Internationaal vertrouwen

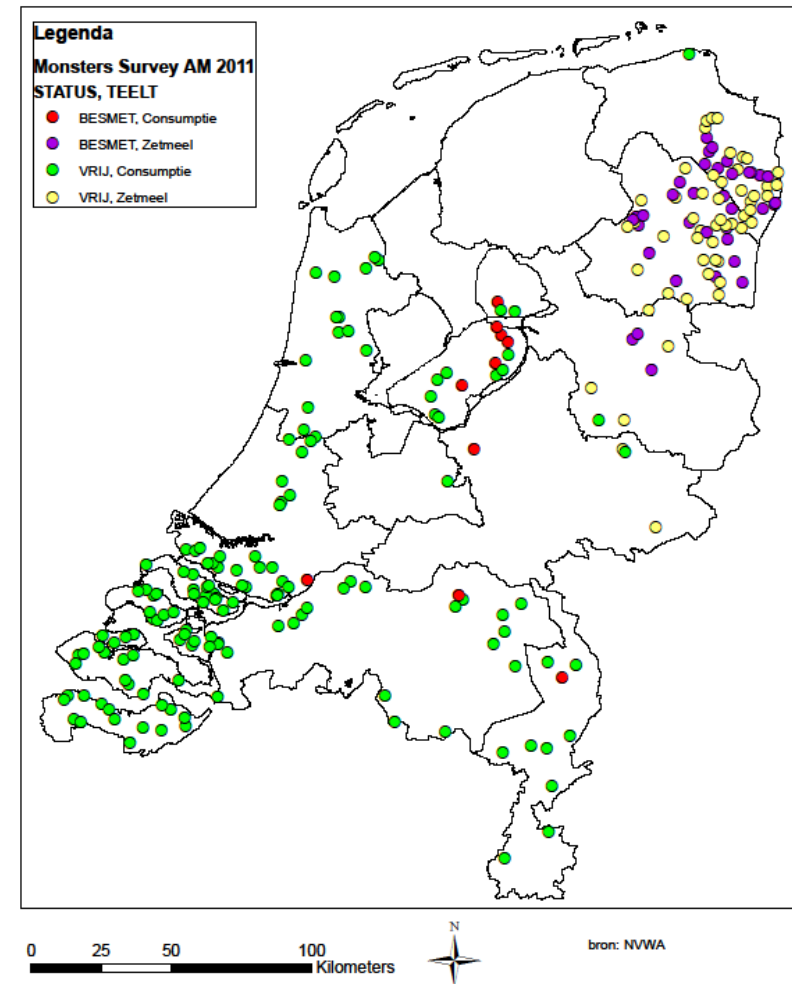
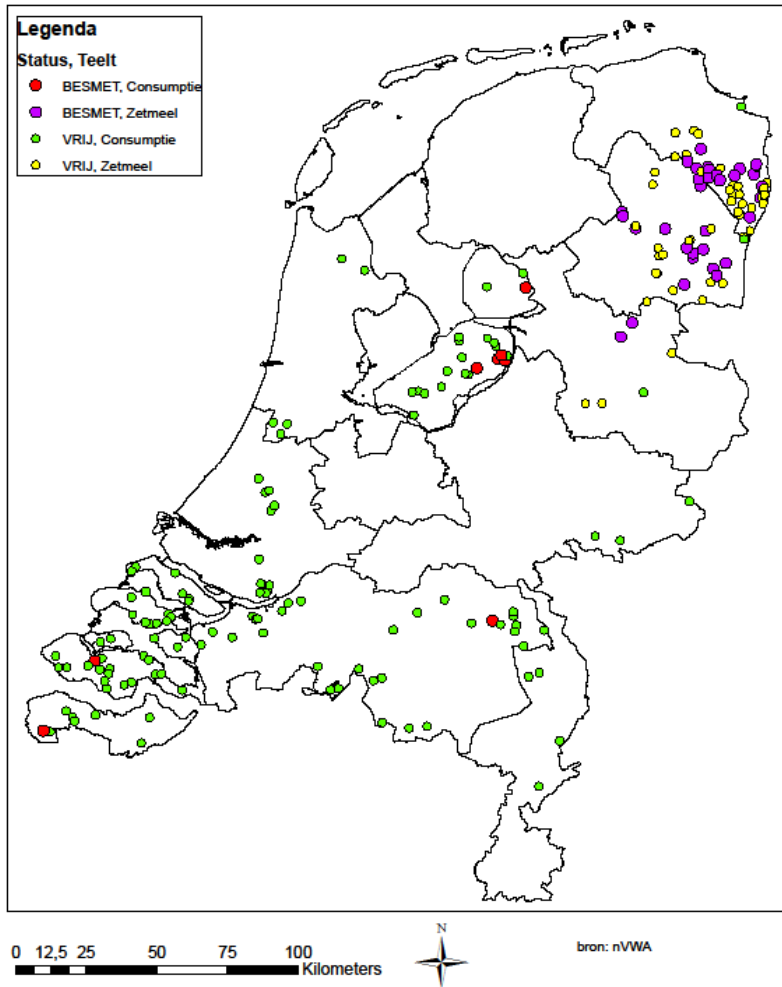
AM survey 2010

AM survey 2011

Resultaten monsters AM-survey NAK 2010

Resultaten monsters AM-survey NAK 2011

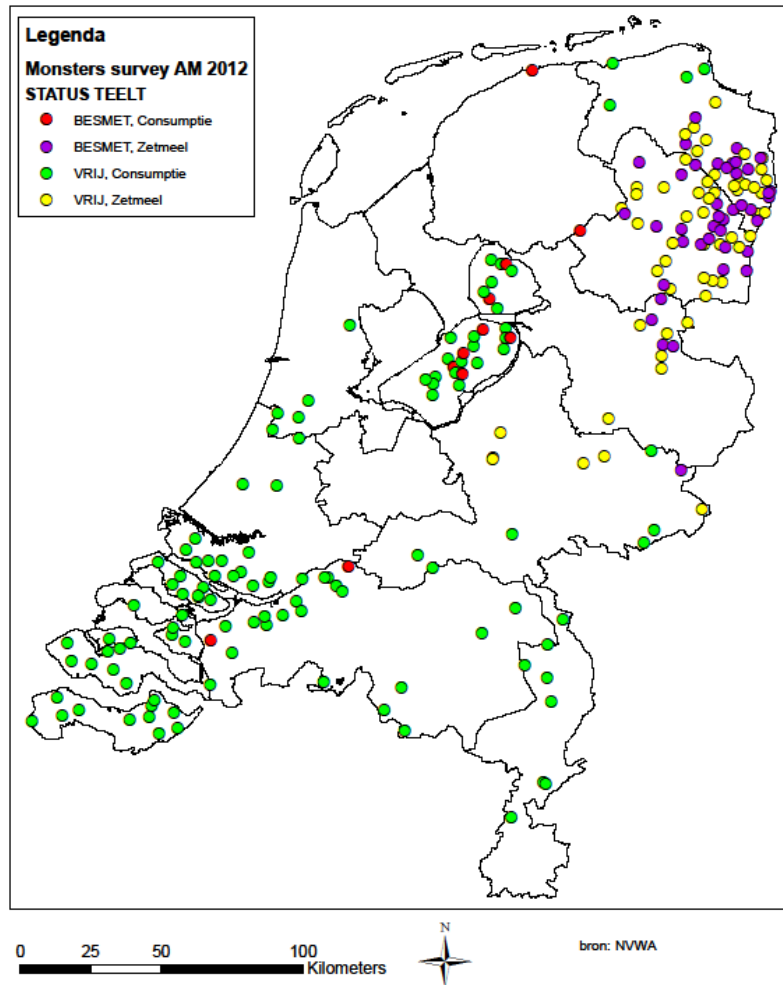

AM survey 2012

AM survey 2013

Resultaten monsters NVWA-AM survey 2012

?

in uitvoering:
bekend 15-02-2014

AM Survey 400 ml/ha

		2010	2011	2012
Bemonsterd areaal		0,5%	0,5%	0,5%
Consumptieaardappelen	Ha.	350 ha.	365 ha.	340
bemonsterd	percelen	125	153	123
besmet	Percelen	8	10	11
percentage		6,4	6,5	8,9
Soort Am: ros/pal/meng		0 / 6 / 2	3 / 7 / 0	1 / 9 / 1
Zetmeelaardappelen	Ha.	220	240	215
bemonsterd	percelen	77	87	96
besmet	percelen	32	35	41
percentage		41,6	40,2	42,7
Soort Am: ros/pal/meng/ niet bepaalbaar		1 / 27 / 5 / 1	0 / 33 / 2	6 / 30 / 4

- discussie / vragen:

wat zegt de survey voor uw wekgebied?

Om over na te denken

Trefkans AM in monster (Schomaker en Been , 1999)

Grootte monster	Haardgrootte (cysten/kg)			
	1x50	1x100	1x250	1x100; 3x50
200 ml	7%	13%	26%	30%
400 ml (survey)	14%	25%	45%	52%
600 ml	20%	34%	57%	66%
1500 ml	41%	61%	84%	92%
Waarschijnlijkheid detectie cysten in grondmonster (%)				
voor > 90% betrouwbaar	10.000 ml	5.000 ml	2060 ml	1500 ml

Effect bemonsteringsintensiteit

Intensiteit	Bemonstering	% genomen monsters	% van besmet verklaarde percelen
1500 ml/ha	3X500 ml	24%	49%
600 ml/ha	3x200 ml	35%	31%
600 ml/ha	1x600 ml	41%	12%
Survey 400 ml/ha	1x400 ml	nvt	8%

Ter vergelijking

- officieel onderzoek over meerdere jaren
- 1,5-2% v.d. monsters besmet met levende inhoud
- 3 -3,5% v.d. monsters bevatcysten zonder levende inhoud
- 6,7% v.d. percelen is besmet

Uit de oude doos:

- **percentage G.pallida:**

1970 – 2% / 1985 – 13% / 1990 – 29%

- **percentage monsters besmet:**

1992 – 3,8% / 1993 – 4,5% / 1994 – 4,2% / 1995 – 4,8%

AMEX periode 1994 – 1999 : 2,3 – 3,8%

AMI periode 1994 – 1999 : 4,2 – 8,6%

- **Noord Oost Nederland:**

- besmettingsdruk / percelen

	1998	2000
Vrij	13	7,7
Licht	13,4	29,9
Matig	18,6	23,6
Zwaar	17,6	16,7
Zeer zwaar	37,7	22

Gevolgen van besmetverklaring voor consumptie- en zetmeelteelt

- Bij zetmeelteelt: genoeg hr rassen beschikbaar
- Bij consumptieteelt: beperking in keuze rassen
- Geen voortkwekingsmateriaal (incl. ATR en TBM)
- Druk op waarde perceel bij verkoop?
- Wat betekent een besmetverklaring?
-

Bemonstering op besmet terrein

Bemonsteringsjaar	2010-2011	2011- 2012	2012-2013
totaal bemonsterde oppervlakte (ha)	139	221	
Aantal bemonsterde percelen	99	237	
- % (opnieuw) besmet	30,3	23	
- % vrij na bemonstering	42,4	43	
- % met cysten met dode inhoud	27,3	34	
Aantal monsters	476	764	
- % (opnieuw) besmet	13	17	
- % vrij na bemonstering	52	54	
- % met cysten met dode inhoud	35	29	

Verbeterpunten Inspectoraat EU (FVO)

- Afbakening besmettingen houdt te weinig rekening met verspreidingsrisico's
 - > afbakening volgens haardenmodel niet altijd toepasbaar?
- Grote twijfel aan effectiviteit van vanggewassen (aardappel en raketblad) als bestrijdingsmaatregel
 - > Evalueren en zo nodig aanscherping criteria ? (bijv. alleen resistente rassen)
 - > Mogelijk acceptatie van inundatie (bruinrot veilig?)
- Afnemers aardappelen van besmet terrein dienen tarragrond veilig af te zetten
 - > Alleen afzet toestaan naar geregistreerde verwerkers van aardappelen (per oogst 2014)
- Resistentie-onderzoek alleen door onafhankelijke laboratoria
 - > Overdracht onderzoek door kwekers naar onafhankelijk laboratorium
- Advies: altijd 1500 ml/ha gebruiken
 - > FVO advies is niet in lijn met de bestrijdingsrichtlijn

Cijfers t/m teeltjaar 2011/2012

- ✓ opgelegd 12.854 Besmetverklaringen
- ✓ nog 'actief' \pm 6100 Besmetverklaringen
- ✓ tot 01-07-2010 gemiddelde oppervlakte BV: 1,1 ha.
- ✓ vanaf 01-07-2010 gemiddelde oppervlakte BV: 2,2 ha.
- ✓ 79% is besmetting met *Globodera pallida*.
- ✓ 15 % is besmetting met *Globodera rostochiensis*.
- ✓ 5 % is mengbesmettingen (of 2 populaties aanwezig)

Vondsten in officieel grondonderzoek

Seizoen (01/07 - 30/06)	2003/ 04	2004/ 05	2005/ 06	2006/ 07	2007/ 08	2008/ 09	2009/ 10	2010/ 11	2011/ 12
<i>Onderzoek voor onderzoekverklaring</i>									
Aantal besmet- verklaarde delen van percelen	429	2509	2126	1684	1080	1895	1233	517	763
Totaal besmet- verklaarde oppervlakte in ha.	520	2538	2220	1671	1157	1940	1310	1146	1649
Aantal percelen met besmet- verklaringen	279	1134	1007	923	995	1231	827	417	603
<i>Survey AM</i>									
Aantal valplekken met AM		15	12	7	32	53	50	-	-
Aantal percelen met een vondst in grondonderzoek	-	-	-	-	-	-	-	40	45

Om over na te denken

Juiste rassenkeuze: Innovator bij mengpopulatie

Om over na te denken

foto: 2007

Ras: Bintje
consumptieaardappel
geen grondonderzoek

Zelfde bedrijf, zelfde ras

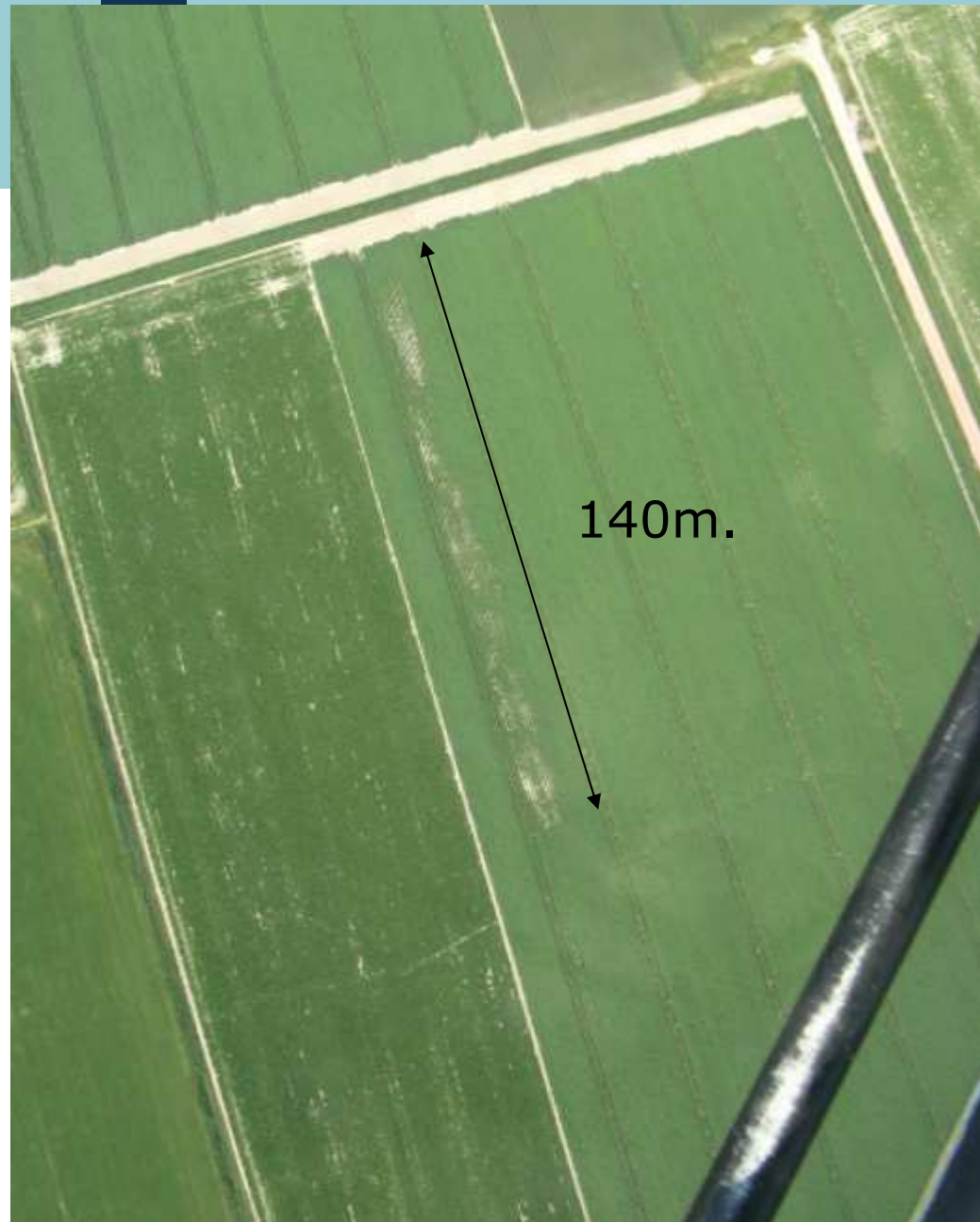

foto: 2008

Landelijke aaltjesdag 2013

Zelfde bedrijf,
zelfde ras
foto: 2009

Zelfde bedrijf, zelfde ras ?

foto: 2010

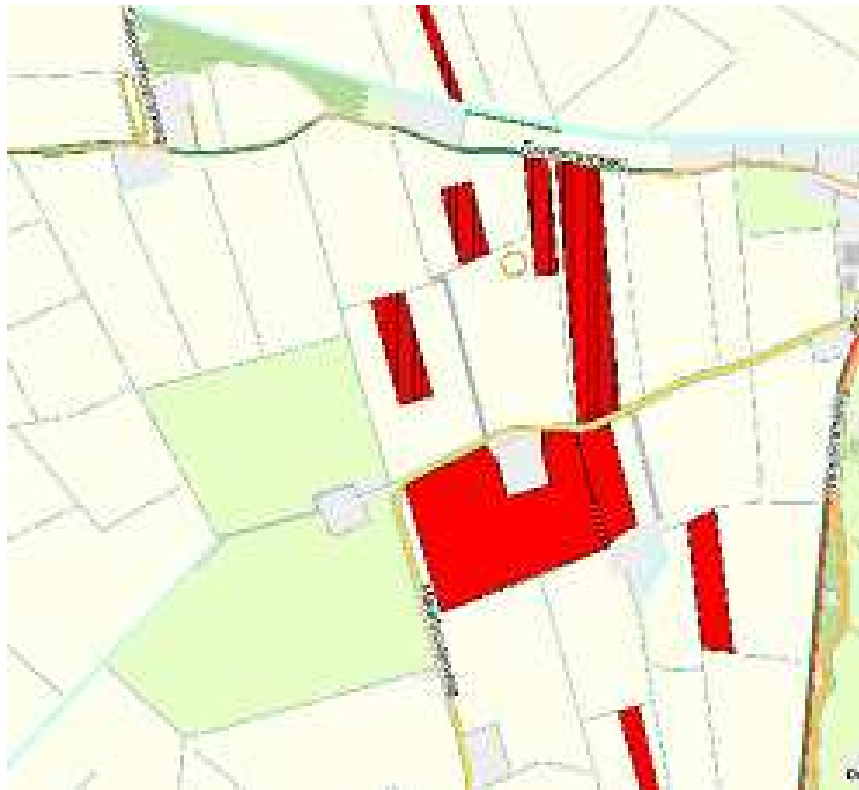

Landelijke aaltjesdag 2013

Am kaart op dit bedrijf

bron: AM viewer

DANK VOOR UW AANDACHT

Alle documenten met betrekking tot
aardappelmoeheid – besmetverklaringen
op

www.vwa.nl

kies: plant

kies: plantenziekten- en plagen

kies: aardappelmoeheid

kies: Besmetverklaringen